

Hükümet Suriye'ye müdahale istiyor, asker çekiniyor

MURAT YETKİN

Politika / 27/06/2015

Başbakan askerinin Suriye'deki IŞİD, PYD ve Esad güçlerine karşı aktif müdahalesini istiyor, Genelkurmay Başkanı bunu riskli buluyor. Bunlar hükümet yerini koalisyonla bırakmak üzereyken yaşıyor.

Ramazan'ın ilk günü, 18 Haziran'da Ankara'da bir güvenlik toplantısı yapılıyor.

Başbakan Ahmet Davutoğlu bütün ilgili bakanları, yüksek bürokratları çağırması; Genelkurmay Başkanı, kuvvet komutanları orada.

PYD iki gün önce 16 Haziran'da Tel Abyad'ı IŞİD'in elinden almış, gündem Suriye.

İstihbarat raporları okunuyor.

Önce Türk sınırına yakın Haseki civarındaki bir üste 28 Mayıs-31 Aralık tarihlerinde yapılan bir toplantı.

Beşar Esad rejimi ile Irak ve Şam İslam Devleti (IŞİD) arasında işbirliği imkânları konuşuluyor.

MİT'e ulaşan bilgilere göre, Esad güçleri diyor ki, eğer IŞİD saldırılarını "Mare Hattı" diye bilinen kuzey-güney çizgisinin batısına kaydırırsa, Suriye Hava Kuvvetleri buna havadan destek olacak.

Yani IŞİD Türkiye-Suriye sınırının Hatay-Kilis kısmına ilerleyecek. Bu durum diğer tarafta IŞİD ya da PYD elinde olmayan iki sınır kapısının, Cilvegözü ve Öncüpınar'ın, özellikle de Öncüpınar'ın durumunu tehlikeye atacak.

Buna ek olarak IŞİD ve PYD/PKK güçleri bir de Afrin bölgesinde IŞİD'le yeni bir çatışmaya girecek, yeni bir göç dalgası tetiklenecek

Diğer yandan Tel Abyad'ın PYD eline geçmesi ile oluşan bir Kuzey Suriye Kürt Koridoru endişesi var.

Sivili askeri bütün devlet yönetimi ortaya çıkan durumun Türkiye için ciddi güvenlik riski oluşturduğu kanısında.

Ancak teşhisteki görüş birliği tedavi yöntemi konusuna pek yok.

Aslında bu durum 7 Haziran seçimleri öncesinde de kendisini göstermiş, hükümet askerden Suriye rejim güçlerinden gelecek saldırılara misliyle mukabele dışında, Suriye topraklarındaki IŞİD ve PYD güçlerine karşı da daha aktif eylem ve Özgür Suriye Ordusu'na (ÖSO) daha aktif destek istemişti.

Bu eylem ve destek, Suriye tarafından hamle gelmeden de uzun menzilli topçu desteği de olabilirdi, duruma göre hava kuvvetleriyle müdahale ve hatta kara kuvvetleriyle giriş de.

Süleyman Şah Türbesinin nakli bir nevi prova yerine de geçmişti.

Ancak ordu, böyle bir hamleyi uluslararası hukuk karşısında Türkiye'yi haksız bir savaş durumuyla karşı karşıya bırakacağını hesaplıyordu.

Tam o sıralarda Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel'in ameliyatı çıktı.

Ardından da 7 Haziran seçimleri yapıldı, AK Parti Meclis'te tek başına hükümet kurma çoğunluğunu kaybetti.

Oysa 18 Haziran toplantısında artık seçim geride kalmıştı.

İsmi açıklamak istemeyen üst düzey resmi kaynaklarımıza göre, Başbakan Davutoğlu bu durumda artık Suriye topraklarındaki hedeflere askeri müdahalenin gerekli olduğunu söyledi.

Özellikle IŞİD elindeki Cerablus bir saldırı üssüne dönüşmekteydi.

Kobani ile Afrin arasındaki 180 kilometrenin 120 km kadarı IŞİD, 80 km kadarı ÖSO elindeydi.

PYD koridoru Akdeniz'e kadar tamamlamak, IŞİD ise Türkiye'nin Suriye ile sınır kapısı bağlantılarını kesmek istiyordu.

Hedef Cerablus olabilirdi. Ordu belki 10-15 kilometre içeri girip hem IŞİD, hem PYD'ye karşı tampon bölge oluşturabilir, hem de yeni bir göç dalgasını bu bölgede, Türkiye'ye girmeden tutabilirdi.

Orgeneral Özel, bunun için yazılı emir istedi.

Davutoğlu, Meclis'ten çıkan Tezkereler sonrası verilen talimatın yeterli olduğuna Özel'i ikna edemeyince hemen Müsteşarlığa talimat verip bir Hükümet Direktifi hazırlattı.

Özel yine de böyle bir hareketin risklerini sıralıyordu:

Suriye topraklarında Türk askerine IŞİD saldırabilirdi, PYD/PKK saldırabilirdi, El Nusra ve diğer mücahit gruplar saldırabilirdi, ayrıca bu gruplar Türkiye içinde eylemlere başlayabilir, Kürt çözüm süreciyle söz konusu olan nispi eylemsizlik sone erebilirdi.

Genelkurmay Başkanı ayrıca hareketin uluslararası risklerini, işte ABD'nin, Suriye'nin arkasında duran Rusya'nın, İran'ın ve Suriye'nin kendisinin nasıl tepki vereceğini sorguluyordu.

Mesela Suriye hava kuvvetleri Türkiye'ye saldırabilir, Türkiye de buna karşılık vermek durumunda kalabilirdi. Belki hava hareketini ABD'nin yapması önerilebilirdi.

Belki de Suriye'yi bu hareketin kendisine karşı olmadığında dair bilgilendirmek gerekirdi, bu belki Rusya veya İran üzerinden yapılabilirdi.

Davutoğlu meseleyi anlamıştı aslında.

Sivil kanattaki değerlendirmelere göre, daha önce seçime doğru zaman kazanmak isteyen asker, şimdi de koalisyon hükümeti kurulduktan sonra belki de Suriye, IŞİD politikalarındaki bir değişiklikle geçersiz kalacak bir direktifle harekete geçmek istemiyordu.

Diğer taraftan Özel'in görev süresi yakında dolacaktı. Ergenekon, Balyoz gibi süreçleri orduyla hükümet arasında kalarak yönetmeye çalışan Özel, şimdi giderayak savaşla sonuçlanma ihtimali bulunan bir eylemin başında olmak istemiyor olabilirdi.

Davutoğlu yine de talimatları verdi.

Dışişleri Amerikalılarla temas kurdu, ABD önderliğindeki koalisyon uçakları Türk sınırı yakınlarındaki IŞİD hedeflerine sınırlı kalan bir hava hareketi yapıldı; sınırlı olmasının bir nedeni de İncirlik üssünün değil, binlerce kilometre ötedeki Kuveyt, Katar üslerinin kullanılıyor olmasıydı.

Dışişleri Müsteşarı Feridun Sinirlioğlu 24 Haziran günü Ankara'da Rusya Cumhurbaşkanı Vladimir Putin'in Orta Doğu ve Afrika Özel temsilcisi Mikhail Bogdanov ile bir araya geldi.

Daha önce, 15 Haziran'da Putin ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan Bakü'de bir araya gelmişler ve Beşar Esad'ın akıbeti dâhil Suriye meseleleri üzerine konuşmuşlardı.

Ankara toplantısında Rusya temsilcisiyle Esad-IŞİD işbirliğine dair bilgiler dâhil, durumu Şam'a iletmesinin de konuşulduğuna dair bilgimiz mevcut.

Ama tam Sinirlioğlu-Bogdanov görüşmesinin ertesi sabahı, 25 Haziran sahur vakti, IŞİD Kobani'yi, hem de Cerablus'tan gelerek vurdu.

Bugün itibarıyla Davutoğlu hükümetinin Suriye topraklarında aktif askeri önlem iradesinin devam ediyor.

Askerin de kılı kırk yaran had safhada temkinli bir bakışla, kimine göre ayak sürüme, kimine göre zaman kazanma, kimine göre de Türkiye'yi Orta Doğu'da yeni bir maceradan sakınma kaygısıydı.

İşin ilginç yanı bütün bu gelişmelerin siyasi ibrenin bir AK Parti-CHP koalisyonuna doğru yöneldiği günlerde meydana geliyor olması.

Belki de birkaç hafta sonra, AK Parti'nin Suriye siyasetinden hiç de memnun olmayan CHP'nin içinde yer alacağı bir hükümet olacak işbaşında; askerdeki nöbet değişiminden hemen önce.

(<https://plus.google.com/111139069635417829913>)